

Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego z języka francuskiego w 2007 roku

Do egzaminu maturalnego z języka francuskiego przystąpiło w sumie 378 zdających, z których 330 (97,9%) uzyskało co najmniej 30% punktów. 221 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 37 w województwie opolskim (w sumie 258) wybrało egzamin na poziomie podstawowym. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło 120 zdających, w tym 63 absolwentów w województwie dolnośląskim i 16 w województwie opolskim. 41 absolwentów zdawało język francuski jako przedmiot dodatkowy. Z powodu małej liczby zdających w poszczególnych typach szkół oraz województwach, prezentowane statystyki odnoszą się do wartości ogólnych w całym okręgu.

Poziom podstawowy

Język francuski w przeważającej części wybierany jest przez uczniów liceów ogólnokształcących. Analizując dane w tabeli 1., wyraźnie widać, że zdecydowana większość zdających pochodzi z województwa dolnośląskiego (166 osób), a niewielka liczba zdających pochodzi z województwa opolskiego (35 osób). W pozostałych typach szkół (LP, LU) język francuski zdawało 15 osób w województwie dolnośląskim i tylko 1 osoba w województwie opolskim, a w technikach 39 osób w województwie dolnośląskim i jedna w województwie opolskim.

Tabela 1. Rozkład zdających język francuski według szkół i województw

Typ Szkoły	Liczba	Dolnośląskie	Opolskie
LO	201	166	35
LP	16	15	1
LU	1	1	0
T	40	39	1

Wynik pozytywny uzyskało 99% zdających z liceów ogólnokształcących, 93,8% z liceów profilowanych i 92,5% z techników. Absolwent LU, który przystąpił do egzaminu, nie osiągnął 30% progu zaliczeniowego. W sumie pozytywny wynik uzyskało 97,3% zdających.

Średni wynik za arkusz na poziomie podstawowym w poszczególnych typach szkół przedstawia się następująco:

Tabela 2. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół w okręgu

Typ szkoły	LO	LP	T	LU
Średni wynik procentowy na poziomie podstawowym	67	50,1	50	24

Wszystkie zadania okazały się łatwiejsze dla absolwentów liceów ogólnokształcących. Podobnie radzili sobie absolwenci techników i liceów profilowanych. Wskaźnik łatwości arkusza na poziomie podstawowym wynosił 0,63, czyli określić go można jako średnio trudny.

Wszystkie umiejętności wymagane na poziomie podstawowym tj. rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz pisanie tekstów użytkowych zdający opanowali w porównywalnym stopniu. Okazały się one średnio trudne. Łatwość zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie podstawowym wynosiła 0,59 dla słuchania, 0,63 dla czytania i 0,67 dla pisania.

Tabela 3. Średni wynik i wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie podstawowym

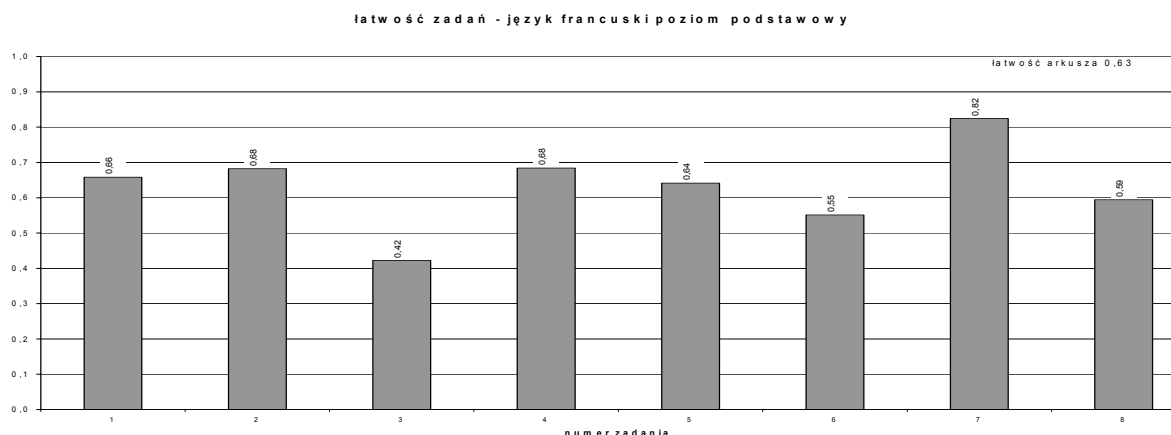
	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstu czytanego	Pisanie tekstów użytkowych
Maksymalna liczba punktów	15	20	15
Średnia liczba zdobytych punktów	8,82	12,63	10,07
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,59	0,63	0,67

Zadania 1. i 2. sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu, były dla zdających średnio trudne: zadanie 1. – wskaźnik łatwości 0,66 zadanie 2. – 0,68. Zadanie 3. ze wskaźnikiem łatwości 0,42 okazało się zadaniem trudnym. Zadanie to wymagało bardziej szczegółowego rozumienia treści usłyszanych informacji, a zastosowana technika wielokrotnego wyboru utrudniła zdającym rozwiązanie zadania.

Zadania 4., 5. i 6. sprawdzały umiejętność rozumienia tekstu czytanego, a ich wskaźniki łatwości zaklasyfikowały je jako zadania średnio trudne (zadanie 4. – 0,68, zadanie 5. – 0,64, zadanie 6. – 0,55).

Zadania 7. i 8. sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych i otrzymane wyniki dla zadania 7. ze wskaźnikiem łatwości 0,82 pozwalają określić to zadanie jako łatwe, a zadanie 8. ze wskaźnikiem 0,59 jako średnio trudne. Największy wpływ na ten niski wskaźnik miały punkty otrzymane za jakość języka, tzn. bogactwo i poprawność językową napisanych tekstów.

Wykres 1.

Z Tabeli 4 można wywnioskować, że matura pisemna z języka francuskiego na poziomie podstawowym wypadła w naszym okręgu (województwo dolnośląskie i opolskie) gorzej niż w kraju. Wyniki poniżej średniej uzyskało 52% uczniów, podczas gdy w kraju 40%. Średnie wyniki uzyskało 19% zdających, czyli prawie tyle samo co w kraju, a wyższe od średnich 30% zdających w naszym okręgu w stosunku do 40% w kraju. Największą różnicę (5%) na niekorzyść naszego okręgu widać w klasie wyników niskich, powyżej średniej i wysokich.

Tabela 4. Wyniki matury pisemnej z języka francuskiego na poziomie podstawowym na tle skali staninowej w kraju

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Zdający w kraju	Zdający na terenie OKE Wrocław
1	najniższa	0 – 29%	4% zdających ma wynik w tej klasie	3%
2	bardzo niska	30 – 39%	7% zdających ma wynik w tej klasie	9%
3	niska	40 – 52%	12% zdających ma wynik w tej klasie	17%
4	poniżej średniej	53 – 64%	17% zdających ma wynik w tej klasie	23%
5	średnia	65 – 75%	20% zdających ma wynik w tej klasie	19%
6	powyżej średniej	76 – 84%	17% zdających ma wynik w tej klasie	16%
7	wysoka	85 – 90%	12% zdających ma wynik w tej klasie	7%
8	bardzo wysoka	91 – 95%	7% zdających ma wynik w tej klasie	4%
9	najwyższa	96– 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie	3%

Poziom rozszerzony

Do egzaminu maturalnego z języka francuskiego jako przedmiotu obowiązkowego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 63 maturzystów w województwie dolnośląskim oraz 16 w województwie opolskim (w sumie 79 osób). Język francuski jako przedmiot dodatkowy wybrało 30 osób w województwie dolnośląskim i 11 w opolskim (w sumie 41 osób).

Poziom rozszerzony wybrali uczniowie liceów ogólnokształcących i jeden uczeń technikum. Egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym - wskaźnik łatwości części I wynosi 0,63. Część II egzaminu była łatwa - wskaźnik łatwości 0,71. Średni wynik za obydwie części arkusza na poziomie rozszerzonym w poszczególnych typach szkół przedstawia się następująco:

Tabela 5. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół w okręgu

Typ szkoły	LO	LP	T	LU
Średni wynik procentowy na poziomie rozszerzonym	68,8	-	58,0	-

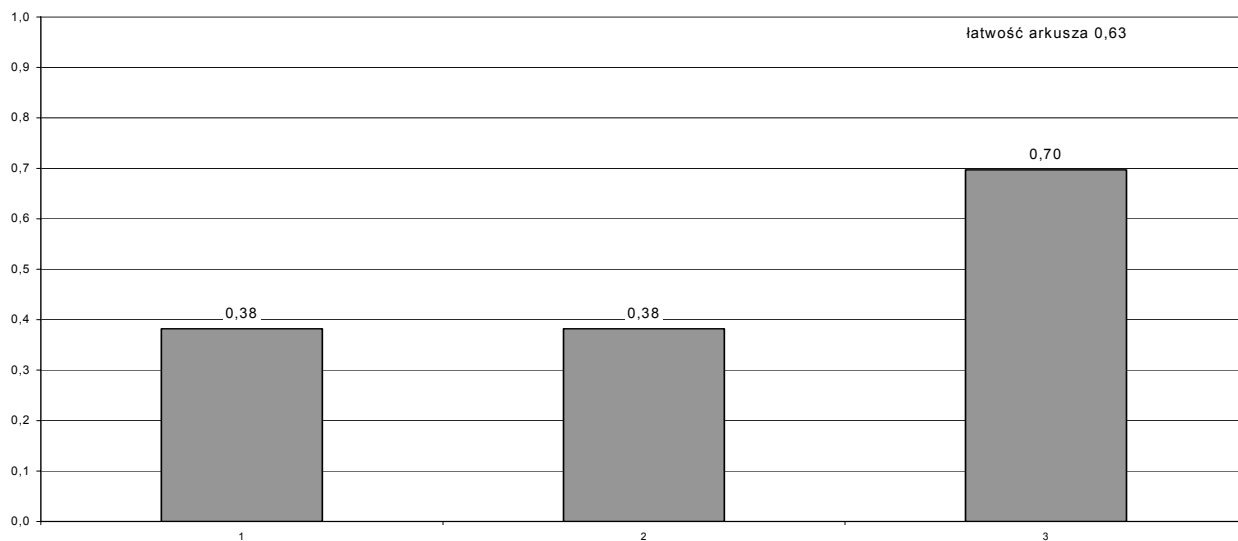
Z Wykresu 2. i Tabeli 6. można wywnioskować, że umiejętność pisanie w określonej formie (Zadanie 3) i rozumienie ze słuchu (Zadania 4 – 6) zostały opanowane przez zdających w porównywalnym stopniu i okazały się łatwe (wskaźniki łatwości odpowiednio, 0,70 i 0,75). Rozumienie tekstu czytanego wraz z rozpoznawaniem struktur leksykalno-gramatycznych (Zadania 7 – 9) wypadły jako średnio trudne (0,66). Największe problemy zdający mieli z zadaniami sprawdzającymi stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Zadania sprawdzające tę umiejętność okazały się trudne (0,38).

Tabela 6. Średni wynik i wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym

	struktury (zadania 1-2)	pisanie (zadanie 3)	słuchanie (zadania 4-6)	czytanie i rozpoznawanie (zadania 7-9)
Maksymalna liczba punktów	5	18	15	12
Średnia liczba zdobytych punktów	1,91	12,54	11,31	7,96
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,38	0,70	0,75	0,66

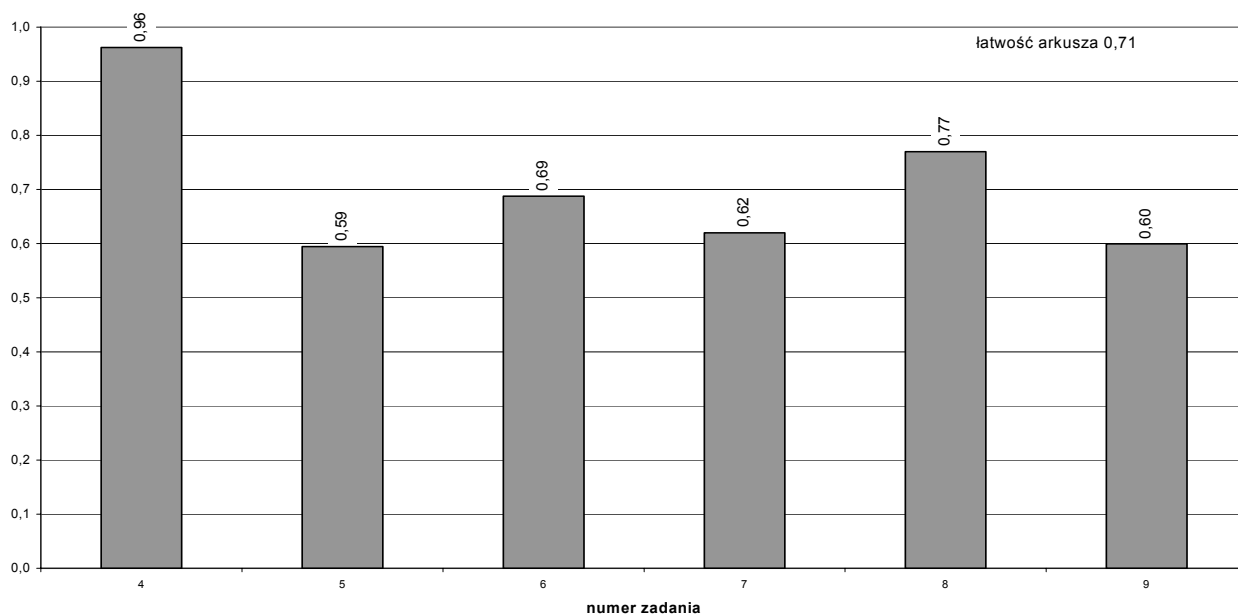
Wykres 2

łatwość zadań - język francuski poziom rozszerzony - arkusz I

Wykres 3

łatwość zadań - język francuski poziom rozszerzony - arkusz II

Analizując łatwość poszczególnych zadań Części II Arkusza (Wykres 3) można stwierdzić, że najłatwiejszym zadaniem tej części, jak i całego arkusza na poziomie rozszerzonym, było zadanie 4 sprawdzające rozumienie ze słuchu techniką dobierania (współczynnik łatwości 0,96, czyli zadanie bardzo łatwe). Łatwe (0,77) było także zadanie 8 sprawdzające rozumienie tekstu czytanego tą samą techniką. Pozostałe zadania były średnio trudne (0,59 – 0,69).

Zadanie 3. okazało się łatwe (wskaźnik łatwości 0,70). Średni wynik za to zadanie wyniósł 12,54 punktu na 18 możliwych do uzyskania. Wykres 4 pokazuje, że najczęstszym wynikiem było 9 punktów – osiągnęło go 15 zdających (11,8%). Wynik najwyższy, 18 punktów zdobyło 9 zdających (7,1%).

Wykres 4

Procentowy rozkład punktów za wypracowanie - język francuski poziom rozszerzony

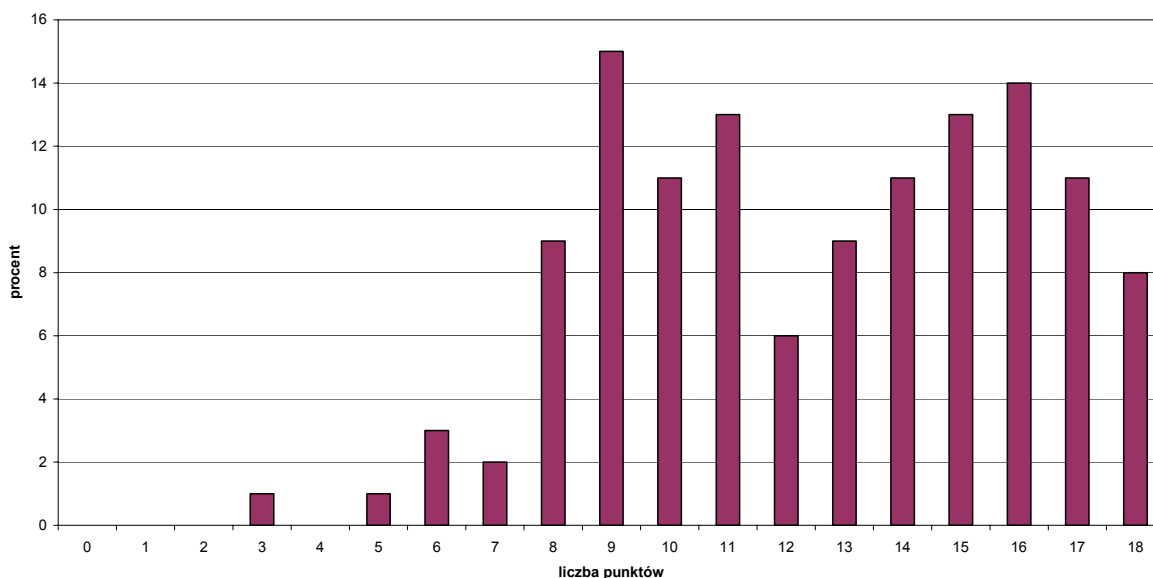

Tabela 7. Wybieralność tematu

	Liczba zdających	Procent zdających
Temat 1 - rozprawka	27	21,3%
Temat 2 - recenzja	8	6,3%
Temat 3 - opowiadanie	92	72,4%

Najczęściej wybieraną formą wypowiedzi pisemnej było opowiadanie o spotkaniu z osobą, z którą autor/ka utracił kontakt dziesięć lat temu. Najrzadziej wybieraną formą była recenzja wystawy jednego z regionów Francji, którą napisało 8 zdających. Recenzja jest popularną i ćwiczoną w szkołach formą wypowiedzi, ale tematyka mogła być zdającym obca. Rozprawkę na temat zacytowanego stwierdzenia, iż lepiej nie wyróżniać się od innych, napisało 27 zdających.

Tabela 8. Wyniki zdających za wypowiedź pisemną uzyskiwane w poszczególnych kryteriach

	Treść	Kompozycja	Bogactwo językowe	Poprawność językowa
Maksymalna liczba punktów	5	4	5	4
Średnia liczba punktów uzyskana przez zdających	4,02	3,26	3,34	1,92
Łatwość poszczególnych kryteriów	0,80	0,81	0,67	0,48
Korelacja	0,65	0,61	0,85	0,86

Z tabeli 8. wynika, że najwięcej punktów za zadanie 3. zdający otrzymali za realizację treści i za kompozycję. Te kryteria okazały się łatwe (około 0,8). Świadczy to o dobrym opanowaniu przez uczniów zasad pisania w danej formie. Znacznie mniej punktów zdający uzyskali za bogactwo i poprawność językową. Te kryteria

okazały się średnio trudne (0,67 za bogactwo) i trudne (0,48 za poprawność). Te kryteria mają jednak wyższy współczynnik korelacji, tzn. lepiej różnicują zdających.

Z tabeli 9. można wywnioskować, że matura pisemna z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym wypadła w naszym okręgu gorzej niż w kraju. Wyniki poniżej średniej uzyskało 48% zdających, podczas gdy w kraju 40%. Średnie wyniki uzyskało mniej zdających niż w kraju (16% przy 20% w kraju), a wyższe od średnich 36% zdających w naszym okręgu w stosunku do 40% w kraju. Największą różnicę (6%) na niekorzyść naszego okręgu widać w klasie wyników niskich.

Tabela 9. Wyniki matury pisemnej z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym na tle skali staninowej w kraju

Klasa	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie	Zdający w kraju	Zdający na terenie OKE Wrocław
1	najniższa	0 – 43%	4% zdających ma wynik w tej klasie	5%
2	bardzo niska	44 – 51%	7% zdających ma wynik w tej klasie	10%
3	niska	52 – 59%	12% zdających ma wynik w tej klasie	18%
4	poniżej średniej	60 – 67%	17% zdających ma wynik w tej klasie	15%
5	średnia	68 – 75%	20% zdających ma wynik w tej klasie	16%
6	powyżej średniej	76 – 82%	17% zdających ma wynik w tej klasie	14%
7	wysoka	83 – 88%	12% zdających ma wynik w tej klasie	11%
8	bardzo wysoka	89 – 93%	7% zdających ma wynik w tej klasie	5%
9	najwyższa	94 – 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie	6%

EGZAMIN USTNY

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną. Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało na opisaniu zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisanie ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie rozszerzonym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisaniu zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na zaprezentowany temat. Rozmowa prowadzona była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpreta-

cji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału lub tematu (5 punktów), interpretowanie, wyrażanie opinii oraz argumentowanie (8 punktów) oraz umiejętności językowe (7 punktów).

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego z języka francuskiego przystąpiło 377 osób, w tym 337 osób zdawało go jako przedmiot obowiązkowy. 292 osoby wybrało poziom podstawowy, a 45 rozszerzony. Poza tym 40 abiturientów zdawało język francuski na poziomie rozszerzonym jako przedmiot dodatkowy. Dane na temat zdawalności egzaminu ustnego dotyczą osób, które wybrały język francuski jako przedmiot obowiązkowy. Na poziomie podstawowym próg zaliczeniowy przekroczyło 96,9% zdających, a na rozszerzonym 100%. Średnio było to 97,3% wszystkich zdających. Średni wynik na poziomie podstawowym wyniósł 62,4% punktów, a na rozszerzonym 85%.

Podobnie jak na egzaminie pisemnym, zarówno zdawalność, jak i wyniki egzaminu ustnego na poziomie podstawowym są najwyższe w liceach ogólnokształcących, niższe w technikach, jeszcze niższe w liceach profilowanych. Wynik w liceum uzupełniającym jest bardzo niski - 1 osoba!

Na poziomie rozszerzonym w liceach ogólnokształcących zdający osiągnęli wysokie wyniki. Świadczą one o tym, że poziom ten został wybrany przez zdających, którzy dobrze opanowali język francuski. W technikach wyniki egzaminu ustnego kształtują się na niższym poziomie, co może świadczyć o gorszym opanowaniu języka obcego.

Świadomość wyboru poziomu egzaminu przekładała się również na jego wyniki. Na poziomie podstawowym 3,7% zdających nie uzyskało progu zaliczeniowego, podczas gdy na poziomie rozszerzonym żaden ze zdających nie uzyskał mniej niż 30% zaliczenia.

Tabela 9 Średnie wyniki na egzaminie ustnym w poszczególnych typach szkół

Poziom	Typ szkoły	Średni wynik w %
Podstawowy	LO	66,2
Podstawowy	LP	46,3
Podstawowy	T	48,50
Podstawowy	LU	0
Rozszerzony	LO	85

Tabela 10 Rozkład wyników egzaminu ustnego z języka francuskiego

poziom	wynik	liczba	procent
P	<30	11	3,7%
	>=30	2283	96,9%
R	<30	0	0,0%
	>=30	45	100,0%

Podsumowanie i wnioski końcowe

Arkusz egzaminacyjny z języka francuskiego na poziomie podstawowym okazał się trafnym narzędziem pomiaru. Świadczą o tym wyniki uzyskane przez abiturientów – 96,3% zdających osiągnęło próg zaliczeniowy. Sprawiała to prawdopodobnie trafna formuła egzaminu oraz dobrze dobrany stopień trudności. Wymagania egzaminacyjne były znane od co najmniej 3 lat, zadania egzaminacyjne nie były więc zaskoczeniem. Nie wszystkie sprawdzane umiejętności – rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych, pisanie, stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych – zostały opanowane przez absolwentów w porównywalnym stopniu. Największe problemy zdający mieli ze stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu przy użyciu nagrań rodzimych użytkowników języka na płycie CD nie budzi już dzisiaj żadnych kontrowersji, stało się standardem, ale umiejętność rozumienia ze słuchu stanowi ciągle dla zdających poważny problem, o czym świadczą uzyskane wyniki.

Szczególnie cieszy wysoki wynik uzyskany za zadanie sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, zwłaszcza że zdający nie mieli możliwości korzystania ze słowników. Najwięcej punktów zyskiwali oni w tych zadaniach za komunikatywność przekazu. Świadczy to o tym, że komunikacyjna metoda nauczania języka obcego zyskała przewagę nad metodą gramatyczno-tłumaczeniową. Poziom sprawdzanych prac, w porównaniu z poprzednim rokiem, co sygnalizowali wszyscy egzaminatorzy, podniósł się zauważalnie. Świadczy to o świadomym i dojrzałym wyborze abiturientów.

Formuła egzaminu ustnego spowodowała, że nauczyciele w procesie dydaktycznym kładli większy nacisk na wykorzystanie komunikacyjnej metody nauczania. Zdający wykazali się dość dobrze opanowanymi umiejętnościami komunikacyjnymi. Obserwując jednak bardzo niskie wyniki uzyskane za` stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz za kryteria bogactwa językowego i poprawności językowej w wypracowaniu, należy się zastanowić, czy nauczanie gramatyki i leksyki nie zostało zaniedbane.

Wyniki egzaminu i jego obserwacja skłaniają do sformułowania kilku wskazań i refleksji dotyczących działań metodycznych niezbędnych do skuteczniejszej pracy z uczniem:

1. Proponuje się położyć większy nacisk na ćwiczenia leksykalno - gramatyczne, nie zaniebując przy tym umiejętności komunikacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania uczniów do egzaminu na poziomie rozszerzonym, gdzie komponent za poprawność i bogactwo językowe w ogólnej liczbie punktów jest dość znaczny (ponad 30% wszystkich punktów). Zaleca się ćwiczenie leksyki i gramatyki na autentycznych tekstach.
2. Konieczne jest zapoznanie uczniów z kształtem egzaminu, standardami wymagań egzaminacyjnych, kryteriami oceniania oraz przykładowymi zadaniami zawartymi w *Informatorze maturalnym*. Wiedza o egzaminie wydaje się kluczowa dla osiągnięcia wyższego wyniku egzaminacyjnego.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie jest umiejętnością opartą na znajomości zasad jej konstruowania. Pożądane rezultaty można osiągnąć poprzez przypomnienie i utrwalanie wiedzy na temat wymogów dotyczących danej formy zawartych w kryteriach oceniania. Ćwicząc umiejętność pisania, wskazane

byłoby przyzwyczajanie uczniów do pisania prac pisemnych zgodnych z tymi wymogami.

4. Proponuje się zwrócenie uwagi uczniów na wnikliwe czytanie poleceń do zadań sprawdzających umiejętność pisania krótkiej i dłuższej formy użytkowej na poziomie podstawowym oraz tematów wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym, tak aby w realizacji tematu uwzględnili wszystkie jego części.